

TOHTORIKOULUTUSVERKOSTO

KOKOUSNUMERO 3/2017

Aika: 10.10.2017 klo 9:00–14:00

Paikka: Åbo Akademi päärakennus, Tuomiokirkontori 3. Huone: Konsistoriesalen, Turku

Läsnä:

Anneli Ahvenniemi, Aalto yliopisto, pj
Anu Helkkula, Hanken Svenska handelshögskolan
~~Annukka Jakkula, Lapin yliopisto~~
Anu Juslin, Tampereen teknillinen yliopisto
Virpi Juppo, Vaasan yliopisto
Pia-Maria Kallio, Åbo Akademi
Merja Sagulin, Taideyliopisto
Kaisa Laitinen, Itä-Suomen yliopisto
Elisa Laatikainen, Tampereen yliopisto
Tuula Oksanen, Jyväskylän yliopisto
Kaisa-Leena Huttunen, Oulun yliopisto
Elise Pinta, Turun yliopisto
Maija Urponen, Helsingin yliopisto
Terhi Virkki-Hatakka Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Kati Voutilainen, Aalto-yliopisto

Vierailijat:

Eric Carver, Helsingin yliopisto (kohta 4)
Minna Halonen, VTT (kohta 5)
Pilvi Lempiäinen, Turun yliopisto (kohta 4)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Puheenjohtaja ilmoitti, että Lapin yliopiston edustaja Annukka Jakkula jää lähiviikkoina äitiyslomalle ja ilmoittaa verkostolle sijaisestaan henkilövalinnan varmistuttua.

2. Avoimen tieteen ja tutkimuksen verkkokurssi sekä kansallinen tohtorikoulutuksen verkkoalusta (Maija Urponen, HY)

Maija selvitti verkkokurssin ja alustan tilannetta.

Helsingin yliopisto ottaa hallittavakseen verkkoalustan: Tekninen tuki ja laskutus tapahtuu HY:n kautta. HY hoitaa nyt kustannukset (arviolta 10 000 euroa/vuosi). Tarkastellaan maksun ositus jatkossa, mikäli on tarpeen laskuttaa muita yliopistoja, laskutus voisi tapahtua esim. kolmen vuoden syklissä opiskelijamäärän mukaan.

Alusta on suunnattu tohtorinkoulutuksen toiminnalle ja sinne sijoitetaan avoimen tieteen ja tutkimuksen verkkokurssin lisäksi etiikan verkkokurssi sekä TOHTOS-hankkeen kurssit.

Alustalle tarvitaan myös sopiva nimi ja verkko-osoite. Ehdotettiin esimerkiksi nimeä FinDocNet. Todettiin, että URLin tarkistus ja varaus olisi syytä tehdä pikaisesti, samoin sähköpostidomainin varaus.

Maija kertoi myös Henriikka Mustajoen tilanteesta: TSV jatkaa työsuhdetta avoimen tieteen puitteissa tammi-helmikuun. Avoimen tieteen kurssi valmistuu helmikuun 2018 loppuun mennessä ja sitä ennen kurssia pilotoidaan Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa (10/2017).

Mahdollisesti HY:lle on tulossa etiikan yliopiston lehtorin virka. Myös Tampereen yhdistyvässä yliopistossa on tulossa lokakuussa auki vastaava tehtävä. Pohdittiin, voisiko näihin yhdistää etiikan kansallista opetusta. Etiikan kurssia on nyt toteutettu osassa yliopistoista yhteisesti tuntiopettajan (Henriikka) voimin. Kevään kurssin toteutus on epäselvä. Osa yliopistoista on käyttänyt olemassa olevaa materiaalia itsenäisesti.

Viime kokouksessa keskusteltiin avoimen tieteen koulutuksen järjestämisestä. Näyttää siltä, useissa yliopistoissa kirjasto on varautunut hoitamaan koulutusta. Pohdittiin, voisiko avoimen tieteen kursseilla olla kuitenkin yhteisesti ylläpidetty materiaali siitä huolimatta, että yliopistot itsenäisesti hoitavat koulutuksen. Ehdotettiin myös poolia, josta löytyisi avoin tieteen ja etiikan verkkokurssin opettajia. Henriikalta voisi kysyä mahdollisuutta kouluttaa poolissa olevat opettajat.

Sovittiin, että jokainen selvittää oman yliopistonsa toiveita ja mahdollisuuksia kurssien järjestämisestä. Palataan asiaan marraskuun kokouksessa.

3. Hankenin Assurance of Learning, AOL (Anu Helkkula, Hanken) (liite)

Anu selvitti Assurance of Learning – prosessia Hankenilla. Kyseessä on 1990-luvulla anglosaksista maista lähtenyt idea, jossa opinnoille ja tutkinnoille laaditaan oppimistavoitteiden kuvaukset ja arvioidaan tavoitteiden toteutuminen määritellyillä mittareilla. Tulosta käytetään opitun arvioimiseen ja koulutuksen kehittämiseen. Mm. kurssikuvaukset tulee kirjoittaa AOL:n mukaisesti. Opiskelijat vievät kaikki aktiviteettinsä tietokantaan, josta niitä voidaan tarkastella. Myös plagiarismin tarkistus väitöskirjatöissä kuuluu prosessiin. Jos pieniäkin muualta poimittuja kohtia havaitaan, pitää tekstiä muokata.

Opiskelijoiden AoL-tuloksia tarkastellaan myös akreditoinneissa, jossa vaatimusten täyttymistä mitataan prosenttiosuuksina opiskelijoiden määrästä.

---

4. Tohtoriuraseurantojen kehittäminen (Eric Carver, HY ja Pilvi Lempiäinen, TY)

Eric Carver ja Pilvi Lempiäinen alustivat keskustelua tohtorien uraseurannasta. Lähes kolme vuotta käynnissä ollut EU:n rahoittama LATUA-hanke kehittää yliopistojen uraseurantojen sisältöjä ja toteutusta sekä lisää työelämätiedon tunnettuutta ja käyttöä yliopistoissa.

Käytiin vilkasta keskustelua seurannan aikajänteestä. Tohtoreilla seuranta toteutetaan 2-3 vuotta valmistumisen jälkeen ja maistereilla 5 vuotta valmistumisen jälkeen. Kysely on tähän asti tehty joka toinen vuosi, jatkossa tohtoriseuranta toteutetaan joka vuosi.

Seuranta tulee jatkossa erityisen tärkeäksi, koska OKM ottaa sijoittumisen mukaan yliopistojen rahoitusmalliin. Kyselyn vastausprosentti vaikuttaa rahoitukseen, joten hyvän tuloksen saamiseksi on tavoitettava vastaajat ja saatava heidät vastaamaan.

Tohtorikoulutuksesta toteutetaan useita erilaisia kyselyjä kansallisesti ja yliopistot tekevät myös omia kyselyjään. Tarve kyselyjen tiivistämiseen on suuri, sillä kritiikkiä on tullut kyselyjen pituudesta. Myös vastausprosentit ovat laskussa.

Pohdittiin, miten kysely parhaiten tavoittaisi valmistuneet tohtorit ja miten vastausaktiivisuutta voitaisiin kasvattaa. Aiemmin kysely on mennyt paperiyhteydenotolla. Jatkossa yhteydenotto voidaan tehdä myös tekstiviestillä. Alumnitoiminnan kanssa voisi tiivistää yhteistyötä. Valmistuvilta tohtoreilta voidaan myös kysyä valmistumisen jälkeistä sähköpostiosoitetta.

Nykyisen kyselyn sisällöltä pyydetään nyt kommentteja yliopistoilta tohtorikoulutusverkoston kautta ja tässä vaiheessa akateemisen henkilökunnan kanta saadaan keskustelemalla yliopistojen tohtorikoulutuksen johtoryhmien tms. kanssa asiasta.

Päätettiin, että jokainen yliopisto keskustelee myös oman yliopistonsa urapalveluhenkilöstön kanssa ja antaa palautteen suoraan Ericille 30.11.2017 mennessä. Kyselylomake on saatavissa su-ru-en, ja se toimitetaan sähköpostitse osallistujille.

5. T-DoRe (T-shaped doctors in residence)-hanke (Terhi Virkki-Hatakka LTY ja Minna Halonen VTT) (liite)

Terhi esitteli VTT:n Minna Halosen kanssa T-shaped doctors in residence-hankkeen pilottiprojektin toteuttamista ja siitä saatuja kokemuksia. Koulutuksessa linkitetään eri alojen osaamista ja luodaan yhteyksiä elinkeinoelämän ja akateemisen maailman välillä. Tavoitteena on edellytysten luominen uusien innovaatioiden syntymiselle.

6. Opintopolun käyttö tohtorihaussa (liite) **- Oulun yliopiston kokemuksia (Kaisa-Leena Huttunen, OY)** **- Muiden yliopistojen suunnitelmat**

Kaisa-Leena esitteli Oulun yliopiston kokemuksia Opintopolun käytössä tohtorihaussa.

Käytössä on ohjattu sähköinen lomake. Liitteet tulee liittää hakemukseen, jotta hakemuksen voi tallettaa. Hakuajan päätyttyä hakijat saa listattua taulukkoon ja hakemuksia voi tarkastella Opintopolussa. Hakemusta ei voi siirtää ohjelmasta toiseen. Käyttäjaoikeuksia järjestelmään voidaan antaa useammassa kategoriassa.

Pilotoinnissa on ollut vielä käsityötä, sillä kaikki elementit eivät ole vielä valmiina/käytössä. Mm. hakemusten arvioinnissa arviointikysymykset eivät olleet vielä käytössä eikä opinto-oikeuden luonti automaattisesti WebOodiin vielä toimi. Hallinnossa järjestelmän puutteet ovat aiheuttaneet lisätyötä ja tuottaneet negatiivista palautetta.

Positiivista on se, että opiskelijoilta ei ole tullut negatiivista palautetta, joten opiskelijan kannalta järjestelmä näyttää toimivan hyvin.

Opintopolulla on OPH:n laatima rekisteriseloste. Jos hakemusta muokataan, se ei enää vastaa alkuperäistä rekisteriselostetta. Pohdittiin, aiheutuuko tästä ongelmia.

Hakemusten arkistointi nousi esille. On epäselvää, toimiiko Opintopolku myös arkistona ja kuinka kauan hakupaperit valituille tai hylätyille tulee arkistoida ja pitääkö yliopiston tallettaa hakemuksia myös paperimuodossa. Mietittiin myös, minkälaisia tilastoja Opintopolusta voi ladata. Kysymyksiä heräsi myös rajapinnoista eri järjestelmiin.

Keskusteltiin muiden yliopistojen suunnitelmista opintopolun käytössä. Aalto-yliopisto pilotoi järjestelmää keväällä 2018. Sovittiin, että Anneli kerää yliopistojen suunnitelmat sähköpostilla.

7. HY:n tohtorikoulutuksen kv-arviointi (Maija Urponen)

Asia käsitellään marraskuun kokouksessa.

8. Gradun artikkelin käyttö väitöskirjassa

Keskusteltiin, voiko gradussa mukana ollut artikkeli olla väitöskirjan osa. Yleisesti todettiin, että jos artikkeli on jo käytetty yhdessä opinnäytteessä, ei sitä voi käyttää uudestaan toisessa. Todettiin myös, että omaan opinnäytteeseen on mahdollista viitata. Hankenilla ennen tohtoriopintojen alkamista tehtyjä artikkeleita ei hyväksytä osaksi tohtoriopintoja. Keskustelussa viitattiin myös eettiseen näkökulman pohdintaan asian käsittelyssä ja uutuusarvon arvioimiseen sellaisessa tapauksessa, jossa tulokset on jo aiemmin julkaistu.

9. Verkoston puheenjohtajuus

Vuoden 2018 puheenjohtajana toimii Hanken. Sovitaan vuoden 2019 puheenjohtajuudesta seuraavassa kokouksessa. Tampereen yhdistyvälle yliopistolle harkittiin vuoden 2020 puheenjohtajuutta.

---

10. Ilmoitusasiat

Ilmoitusasioita ei ollut.

11. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

12. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään torstaina 30.11.2017 Aalto-yliopistossa Espoon Otaniemessä.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 14.00.
